

Výskyt vzácných druhů čmeláků (Hymenoptera: Apidae) v jižních Čechách

Occurrence of rare bumblebees (Hymenoptera: Apidae) in South Bohemia

Martin Šlachta⁽¹⁾ • Josef Miesbauer⁽²⁾ • Vojtěch Němec⁽³⁾ • Marek Halada⁽⁴⁾

Abstract: Red-listed, critically endangered species of bumblebees *Bombus confusus* (Schenck, 1859) and *B. veteranus* (Fabricius, 1793), and endangered species *B. distinguendus* (Morawitz, 1869) and *B. subterraneus* (Linnaeus, 1758) were recently recorded in South Bohemia. The records are presented in this contribution.

Key words: *Bombus confusus*, *Bombus distinguendus*, *Bombus subterraneus*, *Bombus veteranus*.

V tomto příspěvku uvádíme údaje o pozorování čtyř vzácných druhů čmeláků v jižních Čechách. Jedná se o kriticky ohrožené druhy *Bombus confusus* Schenck, 1859 a *B. veteranus* (Fabricius, 1793), a o ohrožené druhy *B. distinguendus* Morawitz, 1869 a *B. subterraneus* (Linnaeus, 1758), které nebyly z regionu hlášeny minimálně 20 let (Straka & Bogusch 2017). U jednotlivých druhů je uvedena jejich ekologie a rozšíření. V přehledu nálezů jsou jako samice uváděny královny i dělnice.

***Bombus confusus* Schenck, 1859 – čmelák klamavý**

Novohradsko:

Malonty; 48°41'33,4"N, 14°35'27,8"E; 710 m n. m.; 7353; 4. 7. 2020; 1 samice; Šlachta obs.

Desky; 48°42'37,9"N, 14°33'2"E; 655 m n. m.; 7253; 16. 8. 2019; 1 samec; Šlachta obs.

Českokrumlovsko:

Vojenský výcvikový prostor Boletice – Bezděkov; 48°50'33,0"N, 14°8'58,9"E; 850 m n. m.; 7150; duben 2020; 1 samice; Němec obs.

Vyšný; 48°49'55,2"N, 14°17'38,4"E; 585 m n. m.; 7151; 22. 6. 2020; 1 samice; Halada obs.

Jedná se o polylektický druh s preferencí pro bobovité rostliny. Osidluje suchá a teplá stanoviště jako okraje lesů, extenzivní louky a pastviny nebo vinice. Hnízdí v norách savců nebo si staví nadzemní hnízda z mechu a trávy. Pohlavní jedinci nové generace se objevují v srpnu. Je rozšířen od Pyrenejí, přes střední a východní Evropu až po střední Sibiř (Macek et al. 2010, Scheuchl & Willner 2016). V Česku se dříve vyskytoval ve většině krajů, dnes je znám pouze z několika lokalit (České Středohoří, Podyjí) (Straka & Bogusch 2017, Straka 2020 – in verb.). Vymizel také z většiny spolkových zemí Německa, ale vyskytuje se v Bavorsku a ve všech spolkových zemích Rakouska (Scheuchl & Willner 2016). Kriticky ohrožený druh (Straka & Bogusch 2017).

***Bombus veteranus* (Fabricius, 1793) – čmelák písečný**

Novohradsko:

Malonty; 48°41'33,4"N, 14°35'27,8"E; 710 m n. m.; 7353; červen–srpen 2017: 6 samic, 1 samec;

květen–srpen 2018: 25 samic, 1 samec; červen–srpen 2019: 16 samic; květen–červenec 2020:

14 samic; Šlachta obs.

¹⁾ Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v. v. i., Lipová 1789/9, CZ – 370 05 České Budějovice, e-mail: martin.slachta@seznam.cz

²⁾ V. Volf 1337/37, CZ – 370 05, České Budějovice, e-mail: miesbauerjos1@seznam.cz

³⁾ Za Nádražím 215, CZ – 381 01, Český Krumlov, e-mail: 5vojnemoc@seznam.cz

⁴⁾ M. Horákové 74, CZ – 370 05, České Budějovice, e-mail: marekhalada@seznam.cz